

REVIJA ZA LJUBITELJE GORA ŽE OD LETA 1895

Planinski

VESTNIK

9
2015

SPS
1895

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE

3,90

EUR

917703501434008

917703501434008

SPOMINI IN SLOVO

Marjan Manfreda -
Marjon (1950–2015)

INTERVJU

Kurt Diemberger
Ladislav Jirásko

Z NAMI NA POT

Loška stena

120
let
Planinskega
vestnika

AKCIJA 50-odstotni popust

NARAVA V GORSKEM SVETU, skupina avtorjev

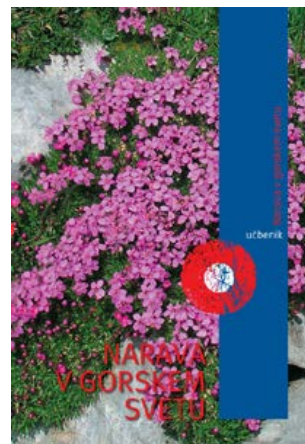

Naravna bogastva in lepote so vir, iz katerega črpa planinstvo svojo moč in poslanstvo. Varovanje narave je v najširšem družbenem interesu, planinstvo pa je z naravo tesno povezano. Skrb za varstvo narave in okolja je zato ena temeljnih dolžnosti planinca in bistveni sestavni del planinske vzgoje.

Knjiga *Narava v gorskem svetu* je izšla leta 2006. Napisana je poljudno, tako da je namenjena tako vam, ljubiteljem in obiskovalcem gorskega sveta, kot tudi varuhom gorske narave, gorskim stražarjem. Tem bo rabila za izpopolnjevanje izobraževanja o gorski naravi, ki ji je uspelo ohraniti svojo divjo lepoto in občudovanje človeka.

Format: 170 x 210 mm; 150 strani, zgibano, šivano, broširano.

V času od 15. 9. 2015 do 15. 10. 2015 lahko knjigo kupite po akcijski ceni s 50-odstotnim popustom: 10,41 €* (redna cena: 20,82 €*).

*DDV je obračunan v ceni. Stroške poštnine plača naročnik.

NOVO V PLANINSKI TRGOVINI PZS PLANINSKI ZABAVNIK

Avtorice nalog: Urška Stritar, Karmen Usar, Natalija Marovt in Mojca Stritar Kučuk

Ilustracije: Petra Grmek

Planinska založba Planinske zveze Slovenije je pripravila težko pričakovano novost za najmlajše uporabnike. *Planinski zabavnik* je točno to, kar pove njegovo ime – je zabaven in govori o planinstvu. Namenjen je otrokom od 4. do 9. leta, ki jih z igro, ustvarjalnostjo in miselnimi izzivi prijazno uvaja v planinski svet.

Vsebuje:

- 44 nalog različnih tipov in treh težavnostnih stopenj (od zgolj slikovnih do takih, ki že zahtevajo več branja in pisanja),
- opremljen je z duhovitimi ilustracijami in nazornimi fotografijami, spremljajo pa jih vzgojni komentarji,
- dodatne zanimivosti, rešitve in opombe za odrasle.

Otroci ga lahko uporabljajo skupaj s *Cici dnevnikom* in *Dnevnikom Mladi planinec, mlada planinka*, rešujejo pa ga lahko tudi brez tega – doma, v vrtcu, v šoli, v avtomobilu, v planinski koči, na taboru ali celo na izletu.

Zabavnik zares zaživi šele ob sodelovanju odraslega, bolj izurjenega planinca, ki ob pogovoru z otroki naleti na zanimive izzive tudi zase.

Format: 210 x 297 mm; 52 strani, šivano 2 x z žico.

Planinski zabavnik je izšel s podporo Fundacije za financiranje športnih organizacij v RS.

9,90 €*

*DDV je vključen v ceno. Poštnino plača naročnik.

INFORMACIJE, NAKUP in NAROČILA:

Planinska zveza Slovenije, Planinska trgovina PZS

na sedežu: Dvorakova ulica 9, Ljubljana, v času uradnih ur, po pošti: p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, po telefonu: 01 43 45 684 v času uradnih ur, po faksu: 01 43 45 691, brezplačna telefonska številka: 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu), e-naročila: narocilo@pzs.si ali spletna trgovina PZS: <http://trgovina.pzs.si>. Uradne ure v Planinski založbi PZS, Ljubljana, Dvorakova 9: v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure (odmor za malico: 10.30–11.00).

Slovenski planinski muzej

Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana, telefon: 08 380 67 30, faks: 04 589 10 35, e-naročila: info@planiskimuzej.si.

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorski možnostmi. Mnenje avtorjev ni tudi nujno mnenje uredništva in PZS. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje:

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije, Dvorakova ulica 9, p. p. 214 SI-1001 Ljubljana, po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali po telefonu **080 1893 (24 ur na dan)**.

Številka transakcijskega računa PZS je 05100-8010489572, odprt pri Abanki, d. d., Ljubljana. Naročnina 39 EUR, 63 EUR za tujino, posamezna številka 3,90 EUR. Člani PZS so upravičeni do 25% popusta na letno naročnino Planinskega vestnika. Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odpovedi do 1. decembra za prihodnje leto.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirata Ministrstvo za šolstvo in šport RS in Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS.

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:

Matterhorn v letu 150-letnice prvega vzpona; pogled z Dent Blanca.
Foto: Vladimir Habjan

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v ure. Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli zaradi hoje in plezanja po gorah po navodilih iz te revije.

Foto: Mateja Pate

Za planince ali turiste?

Po dolgem času pohajkovanja po bolj ali manj gozdnatih vzpetinah v bližnji okolici našega doma je letos končno napočil čas, da se, zaenkrat zgolj iz doline, soočimo tudi z najvišjimi gorami, ki jih premore naša dežela. Pot do njih nas je vodila ob Soči; prvič smo jo zagledali v Mostu na Soči, njeno barvo smo pozneje občudovali z Napoleonovega mostu pri Kobaridu, si v njej na hitro zmočili noge v Trenti, za česnje na torti pa smo načrtovali vzpon do njenega izvira, ki je že ves dan buril domišljijo otrokoma. Odpravili smo se torej za množico turistov najrazličnejših govoric, ki se je namenila obiskati skrivnostno skalno odprtino, iz katere priteče brhka hči planin. Nekje na pol poti smo od vračajočih se obiskovalcev prvič dobili dobrohotno opozorilo v italijanščini, da nadaljevanje zaradi jeklenic ni primerno za majhne otroke. Tik pred koncem poti smo *pokasirali* še retorično vprašanje v angleščini, če mislimo, da je to, torej vzpon po zavarovani poti s predšolskima otrokoma, dobra ideja. Hm ...?

Ob vračanju sem postala bolj pozorna na obiskovalce izvira. Imela sem kaj videti, od nizozemske družine s štirimi majhnimi otroki, ki je nekako pririnila skoraj do konca poti, do starejših mestnih gospa v salonarjih in s kužki na povodcu. Z majhnima otrokoma sva bila, razumljivo, lahka tarča dobronamernih pripomb mimoidočih, dasiravno bi nekoliko bolj izurjeno oko med malenkost natančnejšim opazovanjem nemara hitro ločilo zrnje od plev – nekoga, ki je vaje hoje po zahtevnih planinskih poteh, se brčkone da razlikovati od tistega, ki se prvič drži za jeklenico. In slednji so bili tistega dne zagotovo v veliki večini.

Ob koči sem se ozrla po morebitni informativni tabli, ki bi opozarjala obiskovalce na zahtevnost poti pred njimi. Nisem je našla, res pa je, da se iskanja nisem lotila prav po detektivsko. Dvomim sicer, da bi seznanjenost s potencialno nevarnim vzponom do izvira povzročila hud osip neprimerno opremljenih turistov, morda pa bi od namere vendarle odvrnila kakšno malo bolj preplašeno ali razumsko dušo in tako prispevala k manjši gneči zlasti v zgornjem, zavarovanem delu poti, ko zaradi kolebanja pred nadaljnjim vzponom, obračanja nepripravljenih in vračanja že potešenih nastajajo nevarni zamaški. Zahtevne planinske poti so sicer ustrezno označene na planinskih zemljevidih in kažiputih, a po videnem sodeč navedeni način informiranja zagotovo ni v dometu povprečnega obiskovalca izvira Soče.

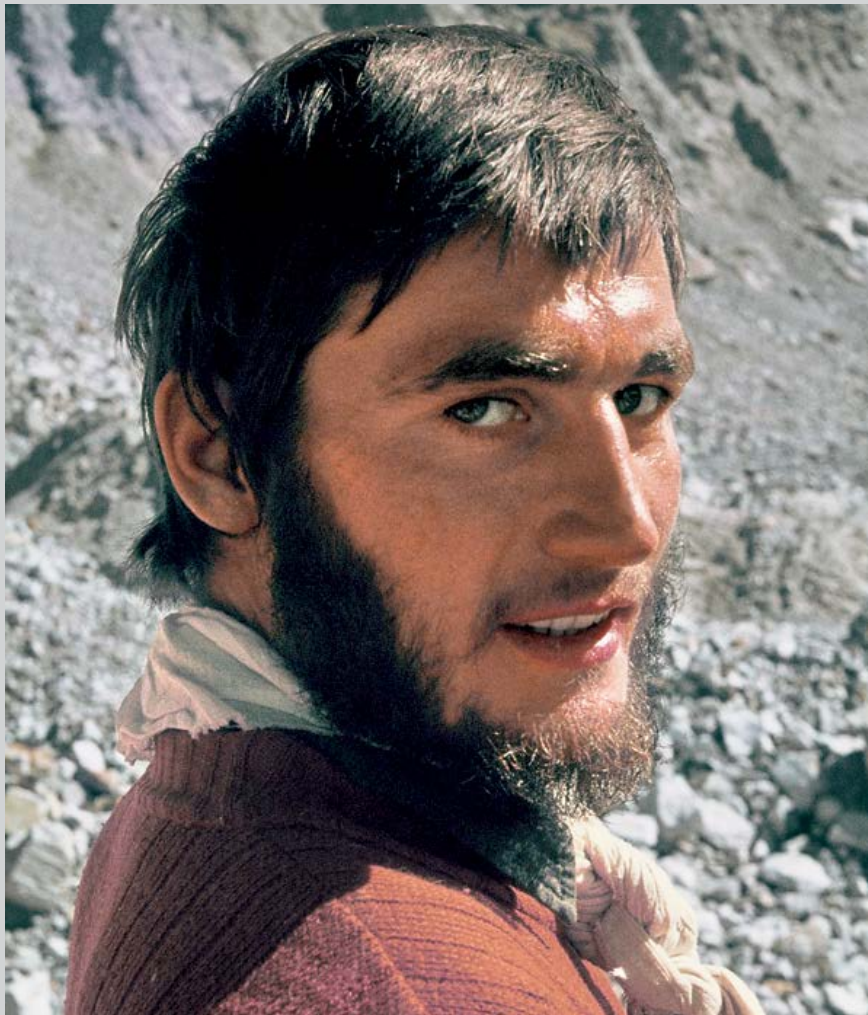
Problematike poti, ki vodijo do podobnih naravnih znamenitosti in turističnih atrakcij in na katerih so planinci v manjšini, se na PZS zavedajo in iščejo rešitve. Kot pravi predsednik Bojan Rotovnik, pri lahkih poteh načeloma ni težav, problem pa nastane, ko je takšna pot po klasifikaciji PZS označena in v skladu s standardi urejena kot zahtevna ali zelo zahtevna ter kot taka torej prilagojena planincem z ustrezno opremo. Če bi želeli, da so takšne poti primerne za širšo turistično rabo, bi jih bilo treba drugače urediti, vendar to ni več stvar planinske organizacije, temveč občin in lokalnih turističnih organizacij. Na PZS trenutno preučujejo možnosti, kako v sodelovanju z lokalnimi skupnostmi in sedanjimi skrbniki teh poti primerneje urediti status takšnih poti, med katerimi je tipični primer pot do izvira Soče.

Mlini torej meljejo.

Mateja Pate

Plezalec s skrito umetniško dušo

Tone Škarja, Mitja Košir, Danilo Cedilnik - Den, Viki Grošelj, Janez Dovžan, Damijan Meško, Janko Ažman

Marjan Manfreda - Marjon na odpravi Kangbačen 1974 Foto: Tone Škarja

UVODNIK

Za planince ali turiste?

Mateja Pate

NAD TRENTO

Čisti vrh

Olga Kolenc

SPOMINI IN SLOVO

Marjan Manfreda - Marjon (1950-2015)

Tone Škarja, Mitja Košir, Danilo Cedilnik - Den, Viki Grošelj, Janez Dovžan, Damijan Meško, Janko Ažman

PLANINSKA ORGANIZACIJA

Praznovanje 120-letnice Aljaževega stolpa

Po sporočilu za medije povzela Zdenka Mihelič

INTERVJU

Pogovor s Kurtom Diembergerjem

Marjan Žiberna, Jurij Gorjanc

OBLETNICA

Posodobljena naša najvišja meteorološka postaja na Kredarici

Miha Pavšek

40 Matterhorn

150 let osvajanja mogočne gore

Tomaž Jakofčič

Opisi tur

- Vrh Krnice iz Kluž
- Bricelj
- Plešivec iz Loške Koritnice
- Planinica

ZGODOVINA

Gustav Pirc (1859-1923)

Metka Žan Lotrič

Z NAMI NA POT

Loška stena

Irena Mušič Habjan

KOLUMNNA

Bregovi

Aljaž Anderle

MATTERHORN

150 let osvajanja mogočne gore

Tomaž Jakofčič

14 Intervju

Pogovor s Kurtom Diembergerjem

Marjan Žiberna,
Jurij Gorjanc

30 Z nami na pot

Loška stena

Irena Mušič Habjan

MATTERHORN

Slovenci in Matterhorn 44

Irena Mušič Habjan

OBLETNICE

**Naravoslovec
Balthasar Hacquet** 48

Nada Praprotnik

OBLETNICA

115 let Češke koč 52

Mire Steinbuch

INTERVJU

**Pogovor z
Ladislavom Jiráskom** 54

Mire Steinbuch

SPOMINI

Jezersko in Češka koč 56

Tatjana Cvetko

FOTO NASVET

Fotografiranje pokrajine 58

Oton Naglost

PLANINSKA ORGANIZACIJA

**Nova planinska koč
na Mrzlem vrhu** 60

Zdenka Mihelič

VARSTVO NARAVE

Sokol selec drugič 61

Dušan Klenovšek

NOVICE IZ VERTIKALE

62

NOVICE IZ TUJINE

64

PISMA BRALCEV

64

LITERATURA

65

PLANINSKA ORGANIZACIJA

68

SLOVENSKI PLANINSKI MUZEJ

71

TNP

71

V SPOMIN

72

**Vsebine vseh
Planinskih vestnikov**
od leta 1895 dalje na
www.pvkazalo.si

